

Kontaktperson

Miljöavdelningen
Naturskyddsenheten
Gunilla Davidsson Lundh
010 - 224 10 10 (vxl)
skane@lansstyrelsen.se

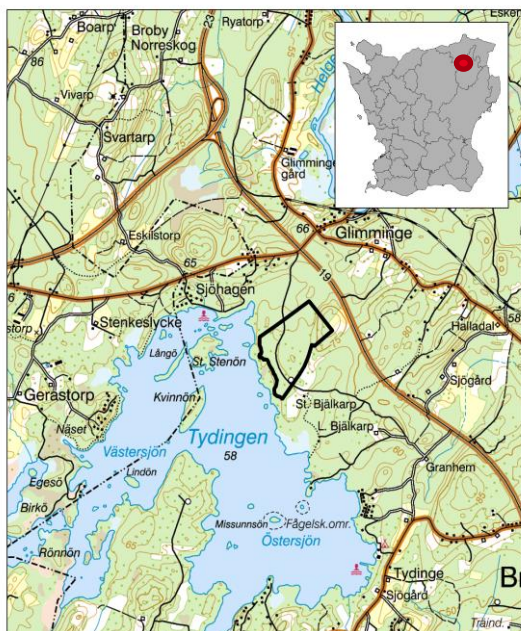
Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Stora Bjälkarp i Östra Göinge kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken. Med stöd av 3§ Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 3

Naturreservatet är markerat med svart heldragen linje

© Lantmäteriet Geodatasamverkan.

Postadress	Besöksadress	Telefon / Fax	Bankgiro	E-post och webb	Sociala medier
205 15 Malmö	Södergatan 5	010-224 10 00 vx	102-2847	skane@lansstyrelsen.se	Facebook: lansstyrelsensskane
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	010-224 11 00		www.lansstyrelsen.se/skane	Twitter: @lstskane

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Stora Bjälkarp
Kommun	Östra Göinge
DOS-ID	1119652
Gränser	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Del av Bjälkarp 1:3
Markägarkategori	Privat
Läge	ca 4 km nordväst om Broby tätort
Kartblad	Ekonomiska kartor: 3D7h
Koordinat centralpunkt	x:439225 y: 6236873(SWREF99 TM)
Naturgeografisk region	8. Nordöstskaanes barrskogslandskap
Inskrivna nyttjanderätter	Bilaga 4
Areal	ca 30 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer samt att skydda och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter. Områdets ädellövskog och andra ingående naturmiljöer samt områdets långa kontinuitet som trädbärande mark med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas.

Syftet uppnås genom att:

- Äldre bokskog lämnas i det närmaste fritt från skötselåtgärder för att på sikt utvecklas mot ett naturskogslignande tillstånd med en naturlig intern dynamik med kontinuerligt stort innehåll av gamla träd och död ved,
- luckhuggning, röjning, ringbarkning och tillskapande av högstubbar i ung eller medelålders skog i syfte att skapa död ved och variation i åldersstruktur samt för att gynna utvecklingen av grova träd,
- omföring av unga och äldre granbestånd på fast mark till ädellövskog,
- ingen levande eller död ädellövved tas bort,
- nödvändiga åtgärder vidtas för att bevara och stärka livsmiljöer för hotade arter.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. avverka levande eller döda träd och buskar eller bortföra ved,
2. vidta åtgärd som förändrar områdets topografi eller landskapets allmänna karaktär, ytförhållanden eller hydrologi såsom att bedriva täkt, gräva, spränga, borra, schakta, tippa, plöja, markbearbeta, fylla ut eller dika,
3. uppföra byggnad, eller annan anläggning,
4. anlägga väg eller dra fram mark- eller luftledningar,
5. använda kemiska bekämpningsmedel eller tillföra växtnäringssämnen, kalk eller jordförbättringsmedel,
6. så eller plantera växter eller att sätta ut djur,
7. uppföra hägnader,
8. utfodra vilt,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av och upplysning om naturreservatet,
2. naturvårdsåtgärder för att utveckla träd- och buskskiktet i skogen genom luckhuggning, ringbarkning, skapande av högstubbar samt röjning och avverkning av gran i hela området,
3. avverkning och bortforsling av gran för omföring till ädellövsbestånd i enlighet med kartbilaga 2,
4. bekämpning av för området främmande invasiva arter,
5. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet i enlighet med kartbilaga 2,
6. miljöövervakning och inventeringar av djur-, svamp- och växtlivet samt uppföljning av områdets bevarandemål och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd och buskar,
2. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, block eller stenmurar och andra naturföremål eller kulturlämningar,
3. uppföra någon form av anläggning,
4. samla in mossor, lavar eller vedlevande svampar med undantag av enstaka beläggsexemplar av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande nationell databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd:

5. fänga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod¹ med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande nationell databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för:

- Förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen uppdrar åt, att utföra de åtgärder som behövs för naturreservatets tillsyn, vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-6.
- Driftåtgärder av vid tidpunkten för detta beslut befintliga vägar, vägkanter, vägdiken eller enskilda brukningsvägar. Exempel på driftåtgärder som ovan åsyftas är: lagning av mindre beläggningsskador och potthål, röjning och slåtter av väglänter eller rensning av vägtrummor. Vid utförande av större åtgärder som inte är driftåtgärder ska samråd ske med Länsstyrelsen inför arbetet. Vid akuta åtgärder kan samråd ske sedan arbetet inletts, dock senast inom tre arbetsdagar.

¹ Med selektiv metod menas handplockning, håvning, sällning eller annan teknik där de djur som inte ska studeras närmare direkt återutsätts och ingreppen i deras livsmiljö blir försumbara eller kan återställas omedelbart. Fällor är inte att betrakta som selektiva, oavsett utformning.

- Drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- eller teledistributör. Inför utförande av arbete ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akuta underhållsåtgärder kan samråd ske sedan arbetet inletts, dock senast inom tre arbetsdagar.
-

Från reservatsföreskrifterna gäller följande undantag;

A1 gäller inte avverkning av gran inom markerade områden enligt kartbilaga 2, vilka får avverkas senast två år från det att naturreservatet vunnit laga kraft.

A1 och **A2** gäller inte i samband med utvidgning av befintlig vändplan så att den håller standardmått enligt gällande riktlinjer, kartbilaga 2.

A1 gäller inte för avverkning av träd för att möjliggöra åtkomst med skogsmaskiner till grannfastigheten i samband med skötselåtgärder i skogen enligt kartbilaga 2.

A1 gäller inte vid avverkning av gran som är angripen av granbarkborre eller uttag av vindfälld gran i enlighet med Skogsstyrelsens riktlinjer vad gäller mängden död ved och efter överenskommelse med reservatsförvaltaren.

A3 och **C3** gäller inte för mobila jakttorn.

A8 undantag gäller för åtling, t ex med foderautomat med 0,5 – 1 kg foder per dygn.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken gäller även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa svamp-, växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (13-18 §§),

- 11 kap 9a § miljöbalken med krav på anmälan till Länsstyrelsen vid åtgärder i vatten. Detta kan t.ex. vara grävning, fyllning eller dämning eller utförande av anläggningar i ett vattenområde som t.ex. bryggor och trummor,
- 2 kap kulturmiljölagen (1988:950) med bestämmelser om skydd för fornlämningar,
- terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Elledningar

E.ON Elnät har koncession och anslutningsplikt till den som begär en elanslutning inom området. Utökningar av elnätet ska tillståndsprövas när begäran av elanslutningar görs.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Området är beläget ca 3 km nordväst om tätorten Broby i gränsen mellan de skånska regionerna Göinges mellanbygd och Nordskånes Skogsbygd. Naturreservatet domineras av hedbokskog med ett betydande inslag med gran och sumpskog. Terrängen är småkuperad med smärre höjder och fuktiga sänkor. Berggrunden utgörs av urberg med bergarten granit som är överlagrat av morän.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Historiskt har bok varit det naturligt dominerade skogsbildande trädslaget i landskapet. Området ligger inom eller i nära anslutning till det som anses vara granens sydligaste naturliga utbredningsgräns så inslag med gran har även förekommit naturligt här. Enligt flera äldre kartor, t. ex. Gerhard Buhrmans Skånekarta från 1687, geometrisk karta över gården med tillhörande beskrivning från 1721, Generalstabskartan från 1869 samt Häradsekonomiska kartan från 1926–34, så har lövträd, troligtvis bok, varit det dominerande trädslaget i naturreservatet.

Enligt Riksantikvarieämbetets fornsök är en stor del av området angett som fornlämning, fossil åkermark, med en stor mängd låga röjningsrösen, ca 300 st med en diameter på 1,5–4 meter, vilket visar på att den mänskliga påverkan i området pågått en längre tid. Det äldsta skriftliga namnbelägget enligt DAL² är från 1514.

² Dialekt- och ortnamnsarkivet

Skogen har brukats förhållandevis extensivt vilket förklarar det stora innehållet av senväxta träd och bitvis även den förhållandevis rikliga mängden död ved samt den rika förekomsten av kryptogamer. Vid stormen Gudrun januari 2005 föll en del av granskogen i området och dessa ytor domineras idag av ung gran med stort inslag av björk.

Biologiska bevarandevärden

Området ligger i en trakt i nordöstra Skåne med flera kluster av värdekärnor av framförallt bok och sumpskog. Det aktuella området har en stor andel värdekärnor som är registrerade som nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen och utgörs av hedbokskog och sumpskog. I den sydvästra delen finns ett betydande inslag med yngre ek samt ett klubbkär.

I området finns ett stort inslag med senväxta träd och död ved, både av löv- och barrved, med en intressant kryptogamflora och funga, framförallt på lövträden, som indikerar på höga naturvärden. De rödlistade arterna bokvårtlav (NT), bokkantlav (NT) och brandticka (NT) har påträffats i området samt signalarterna fällmossa, gammelgranslav, glansfläck, gullpudra, grov fjädermossa, havstulpanlav, kantarellmussling, klippfrullania, krushättemossa, pulverklubba och platt fjädermossa. Spår av tretåig hackspett (NT) har också noterats.

Friluftsliv och tillgänglighet

Naturreseptatet utnyttjas i dagsläget inte som ett område för rekreation och friluftsliv. Det ligger förhållandevis långt ifrån tätbebyggt område och dessutom i en trakt med stor tillgång på allemansrättslig mark. Området bedöms därmed inte som ett objekt som bör utvecklas med tanke på rekreation och friluftsliv.

Skälen för beslutet

Området domineras av hedbokskog med inslag av sumpskog och förekomst av rödlistade arter samt ett flertal signalarter. Den långa skogliga kontinuiteten samt att området ligger i en trakt (nordöstra Skåne) med flera kluster av värdekärnor gör det till ett viktigt område för att bevara arter som är knutna till denna miljö. En stor del av området är utpekat som nyckelbiotop och naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen.

För att områdets värden ska bestå och utvecklas är det viktigt att skogen undantas ett rationellt skogsbruk. För att påskynda utvecklingen mot ett naturskogsliknande tillstånd med dominans av bok och för att gynna hotade arter bör olika naturvårdsåtgärder utföras och barrskogen omföras till bokskog.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat. Ett långsiktigt skydd av skogen genom bildande av naturreservat medför även ett bidrag till att uppfylla miljömålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översikts- och detaljplan.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att området bör avsättas som naturreservat av ovan redovisade skäl med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald, att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda och återställa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter. Området är prioriterat för områdesskydd enligt den nationella och regionala strategin för skogsskydd. Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna inte innebär några inskränkningar av allemansrätten. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de inte innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ekosystemtjänstbedömning

Länsstyrelsen anser att bildandet av naturreservatet inverkar positivt på flera ekosystemtjänster³, se tabell nedan.

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Jakt, bärplockning och annan vild föda	Positiv
	Genetiska resurser hos vilda arter	Positiv
	Virke och fiber	Negativ
	Bioenergi från skog	Negativ
Reglerande och upprätthållande	Träd och skogars reglering av mikroklimat, temperatur och luftfuktighet samt kolbindning	Positiv
	Livsmiljöer som t.ex. barnkammare, lek- och spelplatser, boplatser, rastplatser för flyttfåglar	Positiv
	Naturarv, t.ex. att bevara naturens värde för framtida generationer	Positiv
Kulturella	Tillhandahållande av attraktiva miljöer för t.ex. vandring, svampplockning mm. (icke organiserat friluftsliv)	Positivt
	Estetiska värden, dvs egenskaper hos naturmiljöer som möjliggör estetiska naturupplevelser	Positiv
	Områden som resurs för forskning och utbildning	Positiv
	Stödjande	Positiv
	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv

Ärendets handläggning

Markägaren har själv tagit initiativ till att avsätta området som naturreservat. Ett flertal fältnöten med markägaren, och vid några tillfällen även med Skogsstyrelsen, har genomförts och löpande underhandskontakter har hållits. Området har värderats för det intrång som ett naturreservat kan innebära och en överenskommelse om intrångsersättning har tecknats med markägaren. Länsstyrelsen har upprättat förslag till syfte, föreskrifter och skötselplan.

Förslag till beslut med tillhörande skötselplan sändes ut till sakägare med föreläggande om yttrande under hösten 2018. Föreläggandet delgavs genom kungörelsedelgivning i ortstidning. Yttrande har lämnats av Trafikverket, Skogsstyrelsen, Skanova AB, Lunds Botaniska Förening och SGU.

³ Enligt Naturvårdsverkets förslag på ekosystemtjänster inom olika naturtyper
<http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/skyddade-omraden/process-naturreservat/beslut/beslut-om-bildande-naturreservat.pdf>

Följande remissynpunkter har inkommit:

SGU avstod ifrån att yttra sig i ärendet och Trafikverket har inget att erinra mot förslaget då det inte berör några statliga vägar eller järnvägar.

Skånovas teleanläggningar/rättigheter berörs av naturreservatet men de har inget att invända mot förslaget eftersom det ges möjligheter att felavhjälpa och drifta det befintliga nätet genom undantag i beslutet.

Skogsstyrelsen har inget att erinra mot att föreslagit område blir naturreservat och anser att det är positivt att skogen får ett långsiktigt skydd då det finns ett flertal nyckelbiotoper och objekt med naturvärden registrerade på fastigheten.

E.ON meddelar att de inte har några ledningar inom området idag men att befintlig väg genom området eventuellt kan behöva användas för underhåll av ledningar utanför reservatet. De har koncession inom området och om det i framtiden blir aktuellt med nyanslutning inom området vill de att det i reservatsföreskrifterna bör framgå att utökningar av elnät får tillståndsprövas när begäran om elanslutningar görs.

Lunds Botaniska förening anser att det är positivt att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att bevara och skydda värdefulla naturmiljöer. Anser att det är särskilt intressant att äldre bokskog lämnas i det närmaste fritt från skötselåtgärder för att utvecklas mot ett naturskogsliknande tillstånd med kontinuerlig förekomst av gamla träd och död ved.

Puggehaten – Skånes Mykologiska förening ser mycket positivt på, och tillstyrker, förslaget att bilda naturreservatet. Påtar att det är mykologiskt dåligt utforskat område och att det vore önskvärt med en svampinventering. Denna skulle kunna genomföras samtidigt som en inventering av mossor och lavar, eller som del i uppföljningen. Några få naturvårdsintressanta svampar är funna men fynd av intressanta mossor och lavar antyder att det finns en viss potential för fler naturvårdsintressanta svampar. De påpekar även att man bör använda sig av ordet funga istället för svampflora i handlingarna. Föreskrift C4 anser de bör kompletteras med samma skrivning som föreskrift C5 om att fynden ska registreras i Artportalen. Vad gäller skötselplanen anser de att föreslagna mål och åtgärder är positiva och att det är en riktig bedömning att gran sparas till viss del i området.

Länsstyrelsens svar på yttrandena:

Vad gäller E.ONs synpunkt om möjligheten att få använda sig av befintlig väg vid underhåll av ledningar utanför naturreservatet så finns det ingen reservatsföreskrift som förhindrar motorfordonstrafik på vägen inom naturreservatet. Vad gäller begäran om att det i beslutet ska framgå att eventuella utökningar av elnätet får tillståndsprövas när begäran om elanslutningar görs har länsstyrelsen kompletterat

beslutet enligt önskemål under rubriken upplysningar. När det handlar om en nyanslutning får detta tillståndsprövas den dag det blir aktuellt.

Vad gäller Puggehattens synpunkter håller länsstyrelsen med om att det är bättre att använda sig av ordet funga istället för den föråldrade beteckning svampflora och har ändrat detta i både beslut och skötselplan. Vad gäller föreskrift C4 om att samla in mossor, lavar eller vedlevande svampar så har den kompletterats med föreslagen komplettering om att registrera fynden i Artportalen. Länsstyrelsen håller med om att det vore bra med en inventering av både svampar, mossor och lavar för att öka kunskapen om området.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen utgör Bilaga 3 till detta beslut.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se Bilaga 5.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Cecilia Backe, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Gunilla Davidsson Lundh, föredragande.

Ola Melin

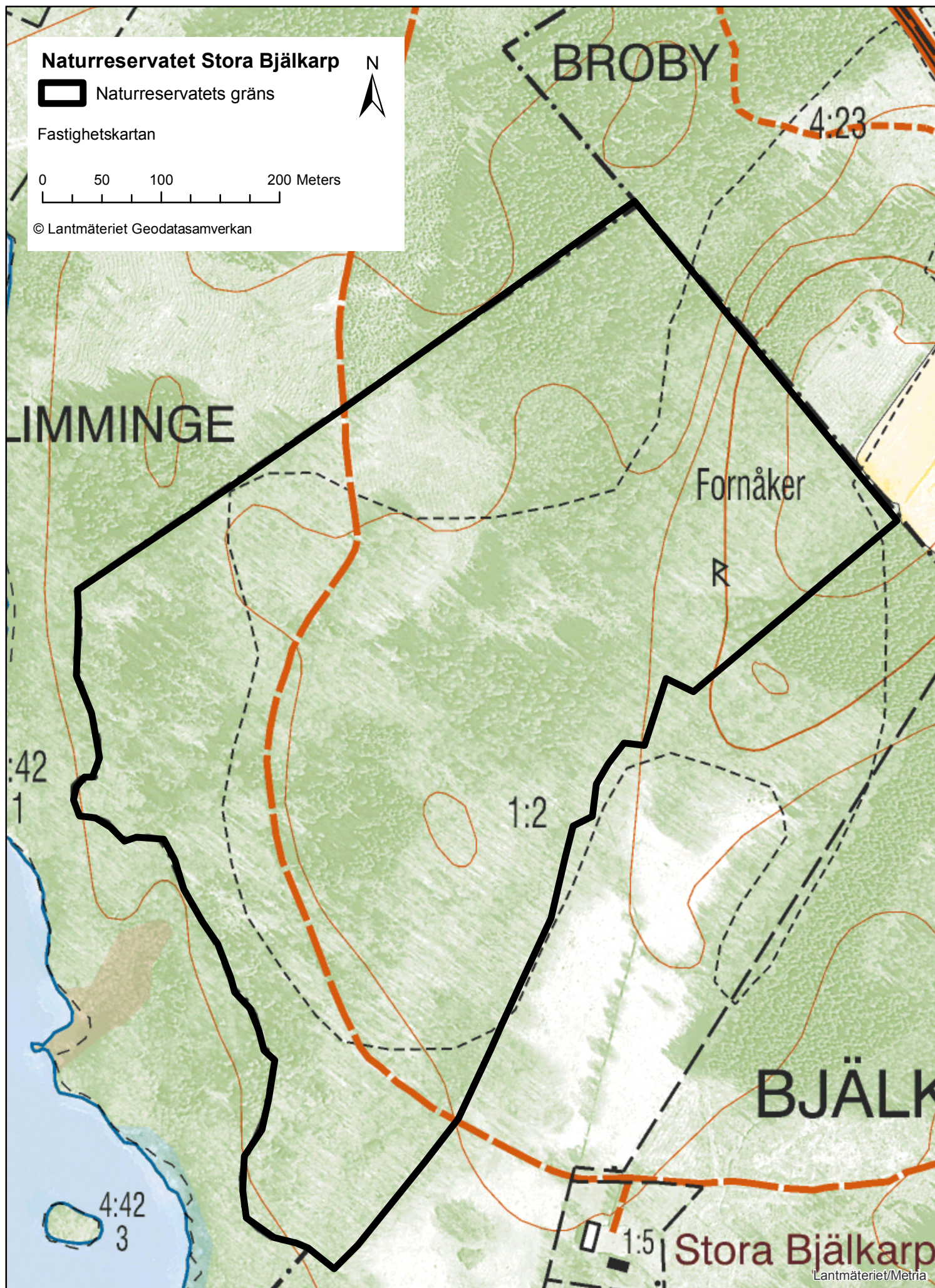
Gunilla Davidsson Lundh

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med hänvisning till föreskrifter
3. Skötselplan
4. Fastighets och nyttjanderätter
5. Hur man överklagar
6. Sändlista

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

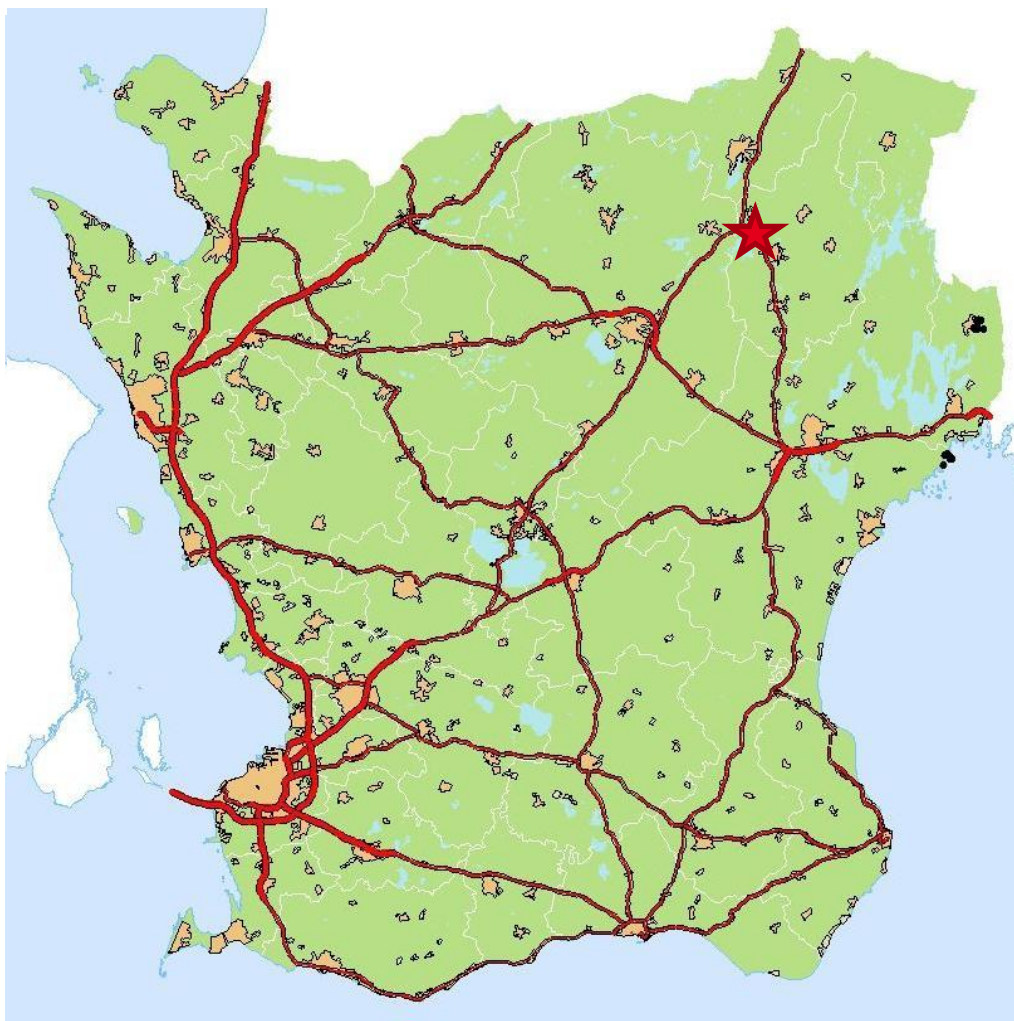

Länsstyrelsen
Skåne

BILAGA 3

Skötselplan för naturreservatet Stora Bjälkarp Östra Göinge kommun

Den röda stjärnan anger naturreservatets ungefärliga läge.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Fastställt:	Xxxxxxxx
Utgiven av:	Länsstyrelsen Skåne
Planförfattare:	Gunilla Davidsson Lundh
Beställningsadress:	www.lansstyrelsen.se/skane
Copyright:	Länsstyrelsen Skåne
Diarienummer:	511-11907-2018 1256-206
Foto	Planförfattaren
Omslagsbild:	Hedbokskog

Innehållsförteckning

Inledning	5
1 SYFTET MED NATURRESERVATET	6
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET	8
2.1 Administrativa uppgifter	8
2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden	9
2.2.1 Geomorfologi och hydrologi	9
2.2.2 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria	9
2.2.3 Biologi	11
2.2.4 Friluftsliv	13
2.2.5 Vad kan påverka området negativt?	13
3 ÖVERSIKT AV MÅL, SKÖTSELÅTGÄRDER OCH PLANERAD MARKANVÄNDNING	14
3.1 Övergripande mål	14
3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	14
4 SPECIFIKA MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR PLANERINGSOMRÅDENA	16
4.1 Bokskog med begränsad skötsel	16
4.2 Bokskog med restaureringsåtgärder	18
4.3 Sumpskog	19
4.4 Klibbalkärr	20
4.5 Barrskog restaurering	21
5 FRILUFTSLIV	22
5.1 Tillgänglighet, parkering, informationsskyltar och gränsmarkering ...	22
6 JAKT	23
7 TILLSYN	23
8 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	24
8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	24
8.2 Revidering av skötselplanen	24
8.3 Uppföljning av kostnader	24
9 KOSTNADSANSVAR OCH PRIORITERINGAR	24
10 RÖDLISTADE ARTER	26
11 KÄLLOR	27
11.1 Litteratur	27
11.2 Kartor, databaser och hemsidor	27
11.3 Muntliga kontakter	27

BILAGOR

- A. Karta med naturreservatets gräns
- B. Karta med planeringsområden

Inledning

Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel- vilken redovisas i detta dokument

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, det vill säga den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t ex en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bl a naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftena.

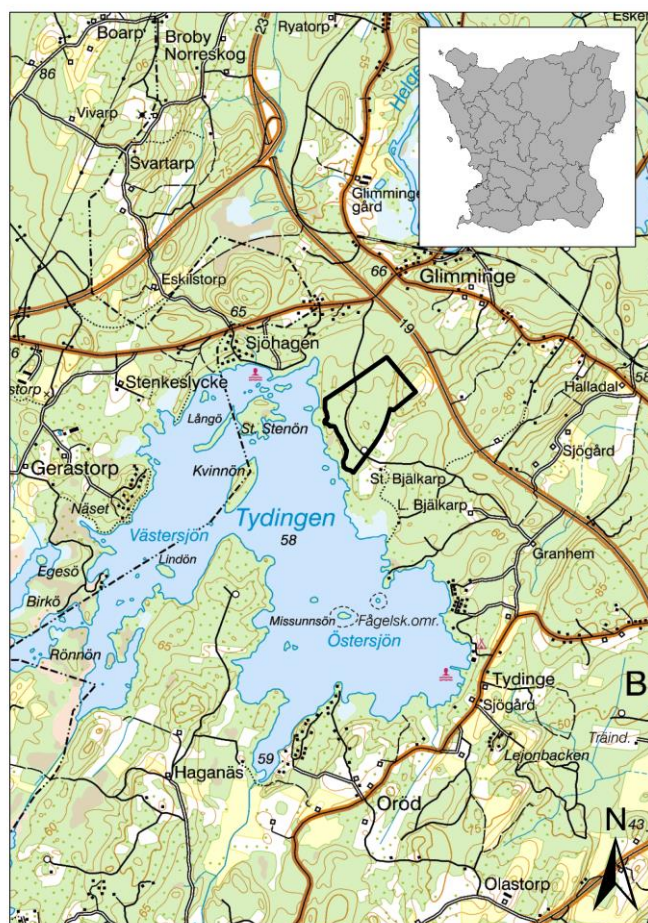

1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer samt att skydda och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter. Områdets ädellövskog och andra ingående naturmiljöer samt områdets långa kontinuitet som trädbärande mark med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas.

Syftet uppnås genom att:

- Äldre bokskog lämnas i det närmaste fritt från skötselåtgärder för att på sikt utvecklas mot ett naturskogsliknande tillstånd med en naturlig intern dynamik med kontinuerligt stort innehåll av gamla träd och död ved,
- luckhuggning, röjning, ringbarkning och tillskapande av högstubbar i ung eller medelålders skog i syfte att skapa död ved och variation i åldersstruktur samt för att gynna utvecklingen av grova träd,
- omföring av unga och äldre granbestånd på fast mark till ädellövskog,
- ingen levande eller död ädellövved tas bort,
- nödvändiga åtgärder vidtas för att bevara och stärka livsmiljöer för hotade arter.

Naturreseptatet är markerat med svart heldragen linje.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Stora Bjälkarp
Kommun	Östra Göinge
DOS-ID	1119652
Gränser	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastighet	del av Bjälkarp 1:3
Markägarkategori	Enskild
Läge	ca 3 km nordväst om Broby tätort
Kartblad	Ekonomiska kartor: 3D7h
Koordinat centralpunkt	x:439225 y: 6236873(SWREF99 TM)
Naturgeografisk region	8 - Nordöstkånes barrskogslandskap
Inskrivna nyttjanderätter	Bilaga 4
Förvaltare	Länsstyrelsen Skåne
Areal	ca 30 ha

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

2.2.1 Geomorfologi och hydrologi

Området är beläget ca 3 km nordväst om tätorten Broby i gränsen mellan de skånska regionerna Göinges mellanbygd och Nordskånes Skogsbygd. Naturreservatet domineras av hedbokskog med ett betydande inslag av gran. Terrängen är småkuperad och blockrik med smärre höjder och sänkor med sumpskog. I södra delen finns ett mycket grunt fuktdrag med utgångspunkt från sumpskogsområdet i centrala delen som har förbindelse med alkärret. Naturreservatet ligger i nära anslutning till sjön Tydingens nordöstra strand vilket sannolikt har en påverkan på lokalklimatet i området vad gäller fuktighetsförhållanden. Fuktig dimma som bildas vid Tydingesjön kan kompensera en lägre årsnederbörd och jämnar ut extrema temperaturer vilket gynnar lavar och mossor.

2.2.2 Historisk och nuvarande markanvändning samt kulturhistoria

Historiskt har bok varit det naturligt dominerade och skogsbildande trädslaget i landskapet, vilket framgår av Buhrmans karta från 1687, men eftersom området ligger i nära anslutning till det som anses vara granens naturliga utbredningsområde så har gran troligtvis förekommit naturligt i området också, se figur 2. Granen är dock en sen invandrare och bedöms bara ha förekommit naturligt i Skåne i drygt 350 år. Den naturliga sydgränsen för granens utbredning anses vara något

Figur 2. Utsnitt av Gerhard Buhrmans Skånekarta från 1687 som visar att naturreservatet ligger inom ett område med bokskog. Naturreservatets ungefärliga läge är markerat med röd stjärna.

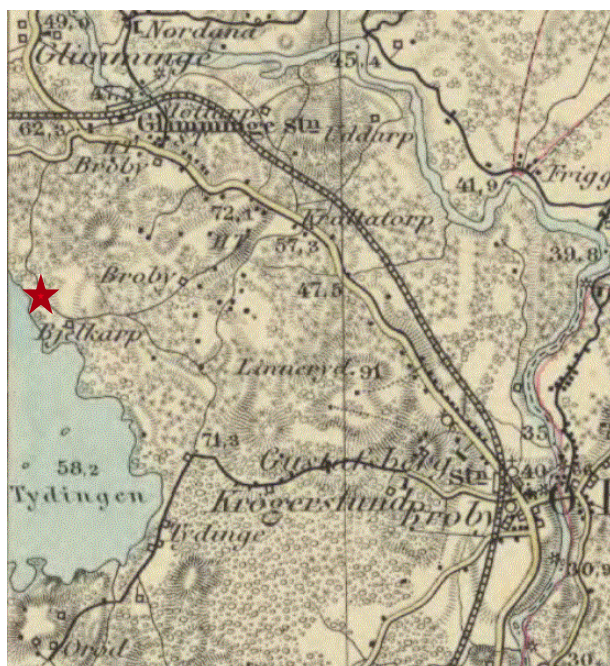
norr om detta område men gränsen är otydlig eftersom människan planterat gran på många platser. På Gerhard Buhrmans Skånekarta från 1687 skrivs Bjälkarp som "Bilka". På kartan framgår det att högskog av bok, "böke skogh", dominerade utmarkerna runt "Luursjö" och "Tydingesjö". Dessa skogar utnyttjades både som betesmarker, ollonskogar och för vedtäkt m.m. och utgjordes av mer eller

mindre glesa skogar med stora, gamla och vidkroniga träd som ofta var topphugna. Under följande århundrade har detta bokskogsområde minskat i omfattning och till stor del omförs till granskog. Längre österut mot Sibbhult markeras skogen med barrträdssymboler, troligen gran

Figur 3. Geometrisk karta över området från 1721. Åkermarken ligger närmast gården och ligger omgiven av ängsmark (grön färg). Hagen och utmarken ligger utanför detta. Naturreservatet är beläget i nordvästra delen av gårdens marker, markerat med röd pil.

Den äldsta kartan över gården är en geometrisk karta med tillhörande beskrivning från 1721 till "Enstaka utsockne Fräsehemmanet Bjälkarp tillhörig Högwälborne Baronessan Lena Sophia Putbus på Wanåhs". Den norra delen av markerna är angett som "Eke och Bökeskog" och södra delen som "Hage bewext med Böke, Ahl och Biörke buskar". I anslutning till gården ligger Kålhagen och Humlehagen samt en "sqvaltqvarn" i bäcken. Beteshage till hemmanet var mycket beväxt och ringa gräsburen. Vidare framgår det att byggnadstimmer av ek fanns i vångarna, dvs bland inägorna (åker- och ängsmark) och att det fanns tillgång till "ållonskog". Det område som idag ingår i naturreservatet utgjordes till största delen av utmarken som anges som *Eke och Bökeskog* i norra delen och i södra delen av ängsmark som är beskriven som sidwall, dvs fuktig ängsmark (grönt på kartan).

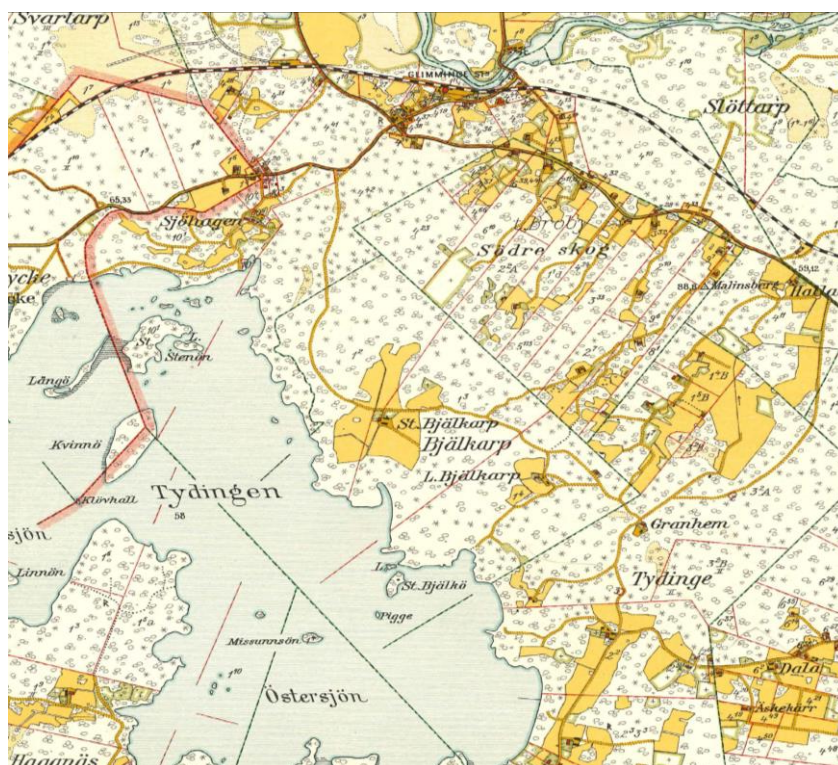

Figur 4. Generalstabskartan från 1869. Lövskogen är markerad med cirklar och barrskog med stjärnor.

På Generalstabskartan från 1869 framgår det att granen har introducerats i landskapet men det är fortfarande lövskog, troligen bok, som dominerar, se figur 4. Häradsekonomska kartan från 1926–34 visar även på detta, se figur 5.

Enligt Riksantikvarieämbetets fornsök är en stor del av området angett som fornlämning, fossil åkermark, med en stor mängd låga röjningsrösen, ca 300 st med en diameter på 1,5–4 meter. Nyligen konstaterades dessutom att en mindre trädbeklädd kulle som ligger strax söder om naturreservatet med största

sannolikhet är en grav från järnåldern¹. Man kan således konstatera att området utsatts för mänsklig påverkan under en längre tid. Det äldsta skriftliga namnbelägget enligt DAL² är från 1514.

Figur 5. Utsnitt från Häradsekonomska kartan från 1926–34. Gul färg är åkermark, vit färg med cirklar eller stjärnor är löv- respektive barrskog, vit färg med grön kant är betesmark.

Skogen i naturreservatet har brukats förhållandevis extensivt vilket förklarar det stora innehållet av senvuxna träd och bitvis även mängden död ved samt den rika förekomsten av kryptogamer. Vid stormen Gudrun januari 2005 föll en del av granskogen i området och dessa ytor utgörs idag av ung gran med stort inslag av björk. Det finns även ett stort inslag med döda och döende granar som angripits av granbarkborre.

2.2.3 Biologi

Området ligger i en trakt i nordöstra Skåne med kluster av områden som är utpekade som nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen samt sumpskogsområden. Det aktuella området har en stor andel av värdekärnor som är registrerade som nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen. Dessa utgörs av hedbokskog och sumpskog, både gran- och alsumpskog. Det finns även ett betydande inslag av ek och äldre tall i området. I området finns ett stort inslag med senvuxna träd och död ved, både av löv- och granved, med en intressant

¹ Enligt uppgifter från Regionmuseet Kristianstad

² Dialekt- och ortnamnsarkivet.

kryptogamflora och funga, framförallt på lövträden, som indikerar på höga naturvärden. De rödlistade arterna bokvårtlav (NT), bokkantlav (NT) och brandticka (NT) har påträffats i området samt signalarterna fällmossa, gammelgranslav, glansfläck, gullpudra, grov fjädermossa, havstulpanlav, kantarellmussling, klippfrullania, krushättemossa, pulverklubba och platt fjädermossa. I fältskiktet förekommer arter såsom ekorrbär, harsyra, blåbär, skogsstjärnblomma och blekbalsamin. I sumpskogsområdet påträffas missne, mannagräs och blåsstarr. Spår av tretåig hackspett (NT) har också noterats.

De ur naturvårdssynpunkt intressanta arterna i området är framförallt knutna till lövträd och ska därför gynnas på bekostnad av gran. Inslaget med gran är relativt stort i området, både renodlade och spridda förekomster av både äldre och yngre träd. Ett område med gran i nordöstra delen med sumpskogskaraktär ska lämnas kvar men i övrigt bör förekomsten av gran begränsas. Inom de partier som bedömts som värdekärna för bok (utpekade nyckelbiotoper) är det framförallt unga granar som förekommer men i ett område väster om vägen, som bedömts som restaureringsmark för bok, finns det ett stort inslag med äldre granar tillsammans med äldre träd av bok och enstaka tallar. Vid stormen Gudrun föll en del gran i området och dessa ytor utgörs idag av planterad gran med uppslag av björk. Det finns även mindre luckor där granen fallit och som idag utgörs av en tät förnygring av björk. I sumpskogen finns det även ett betydande inslag av gran men även lövträd, framförallt klibbal, och ett ymnigt mosstäck. Det finns rikligt med lågor och torrträd med en fin skorplavflora på de äldre träden i kanten av sumpskogsområdet. En stor del av områdets gransumpskog är utpekad som nyckelbiotop i skogsstyrelsens inventering, med undantag av området längst upp i nordöstra hörnet som endast är angett som sumpskog. Även detta område har ett visst lövinslag och ett mycket välutvecklat mosskikt. Längst i söder finns ett smalt stråk med alkärr.

Genom att omföra granskogen till ädellövskog skapar det en ökad möjlighet för de förekommande sällsynta arterna som är knutna till ädellövträd att överleva i långsiktigt livskraftiga populationer.

Bilderna visar på förekomsten av kulturlämningar såsom odlingsrösen och stenmurar inom fornlämningsområdet. Bilderna visar även på en bitvis enskiktad bokskog.

Förekomsten av ung gran i bokskogen är bitvis påtaglig.

2.2.4 Friluftsliv

Området har inte någon större betydelse för det rörliga friluftslivet eftersom det ligger långt ifrån tätbebyggt område och i en trakt med stor tillgång på allemansrättslig mark.

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

Största hotet mot de naturvärden som är knutna till skogen är ett rationellt skogsbruk eftersom detta innebär att mängden gamla och senvuxna träd och död ved av olika beskaffenhet blir alltför liten för att vara bra ur naturvårdssynpunkt. Större avverkningar på en och samma gång kan även påverka klimatet i området så att det blir ogynnsamt för moss- och lavfloran. Även avvattning eller uttorkning av sumpskogsområdena är negativt. Eftersom kryptogamerna kan vara känsliga för uttorkning kan även avverkning av omkringliggande skogsområden vara negativt eftersom detta ökar exponeringen och därmed vind- och fuktighetsförhållandena. Skogen kan även påverkas negativt om bokalgsvamp (*Phytophthora* spp.) angriper bokarna. Svampen angriper flera trädslag men bok verkar vara särskilt känslig.

3 Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning

3.1 Övergripande mål

Det övergripande målet är att bevara och utveckla en ädellövskog som domineras av hedbokskog med inslag av sumpskogspartier med lång skoglig kontinuitet och med en rik kryptogamflora. Förekomsten av hotade eller naturvårdsintressanta arter som är knutna till området ska bevaras så att de kan utvecklas i långsiktigt livskraftiga populationer.

Bilden visar på några av de strukturer som eftersträvas i en sk. naturskog, dvs död ved i form av högstubbar och lågor samt flerskiktning.

3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

Förutom de generella riktlinjerna och åtgärderna finns det områdesspecifika sådana vilka redovisas i kapitel 4 under respektive planeringsområde.

Området hyser flera intressanta epifytiska³ mossor och lavar och skötselåtgärder bör därför vara med fokus på att gynna dessa organismgrupper. Generellt återfinns majoriteten av dessa arter på ädellövträd och till största delen på högstubbar, både levande och döda, följt av rötade bokar och oftast och på lokaler där det är ett fuktigt lokalklimat. Lokaler med goda förutsättningar för en rik

³ Epifyter växer på andra växter utan att vara parasiter.

flora av epifytiska mossor och lavar ska således gärna ha en hög andel bok med riklig förekomst av ovan beskrivna strukturer. Även högt bark-pH, hög trädålder och stamskador koloniserade av rötsvampar är viktiga faktorer för förekomst av hotade mossor och lavar. Lämpliga skötselåtgärder kan därför vara olika veteraniseringsåtgärder⁴ på enstaka träd för att skapa lämpliga strukturer och substrat, dock inte på träd som är äldre än 100 år.

Äldre bestånd med bok lämnas till största delen utan åtgärder för att på sikt utvecklas till en naturskog genom naturlig intern dynamik, dvs. en skog med varierad åldersstruktur och kronslutenhet som har en rik tillgång på död ved av olika beskaffenhet samt en rik flora och fauna. En del skötselåtgärder kan dock bli aktuella såsom bortrensning av ung gran och punktinsatser för att friställa äldre ädellövträd och ersättningsträd till dessa eller veteraniseringsåtgärder för att gynna mossor och lavar. Inga åtgärder bör ske på träd över 100 år. All uppkommen ved av lövträd lämnas kvar som död ved.

I blandbestånd med stort inslag av gran som inte är sumpskog utförs naturvårdsgallringar för att styra trädslagssammansättningen mot en dominans av bok med inslag av ek och tall för att snabbare nå ett naturskogsliknande tillstånd. Enstaka äldre granar kan sparas.

Bilderna visar på viktiga strukturer, såsom hålträd och högstubbar.

Rena granbestånd på torr till frisk mark ska avvecklas och omförs till bokskog på naturlig väg. Åtgärder, framförallt röjningar, ska utföras i den uppkommande lövföryngringen för att gynna utvecklingen av en bokdominerad skog med inslag av andra lövträdsarter.

⁴ Metoder för att på konstgjord väg skapa eller imitera strukturer på träd som normalt uppkommer vid hög ålder.

Sumpskogen och klibbalkärret lämnas i det närmaste utan åtgärder.

Stående och liggande döda lövträd lämnas där de står och faller om de inte bedöms utgöra någon fara. Sådana träd får tas ner eller flyttas men ska lämnas kvar inom reservatet som död ved.

Med tanke på risk för spridning av granbarkborre till angränsande granbestånd önskar markägaren att det vid ett eventuellt angrepp eller vid stormfälle ska vara möjligt att ta ut nedfallna eller avvercade träd från området. Även om det inledningsvis kommer att avverkas en hel del gran, i enlighet med överenskommelsen mellan markägaren och länsstyrelsen, så kommer det att finnas kvar en del gran i området, framförallt i sumpskogsområdet i nordöstra delen. Eftersom värdena i området till största delen är knuta till lövträd finns det inga hinder till detta vid ett eventuellt angrepp men det är viktigt att områdets hydrologi inte skadas vid skötselåtgärder. En eventuell åtgärd ska ske i enlighet med Skogsstyrelsen riktlinjer och i överenskommelse med reservatsförvaltaren.

Inom fornlämningsområdet ska man samråda med Kulturmiljöenheten inför ingrepp som t ex uppräckning av plantor och markberedning.

4 Specifika mål och skötselåtgärder för planeringsområdena

Naturreseptatet har delats in i fem olika planeringsområden.

- 4.1-Bokskog med begränsad skötsel
- 4.2-Bokskog med restaureringsåtgärder
- 4.3-Sumpskog
- 4.4-Klibbalkärr
- 4.5-Barrskog med restaureringsåtgärder

4.1 Bokskog med begränsad skötsel

Beskrivning

Utgörs av hedbokskog med visst inslag av framförallt ek, tall och gran. Karaktären på bokskogen är något varierande i området vad gäller ålder, luckighet, skiktning samt förekomst av andra trädslag. Det förekommer högstubbar, lågor och hålträd. Mängden död lövved är måttlig. Överlag är förnygringen av bok god. Området i sydöstra delen är det högst belägna partiet i naturreseptatet och utgörs till största delen av enskiktad bokskog med undantag av ett mindre område med avenbok. Bokarna ger intryck av att vara relativt unga men enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering är flera av bokarna senvuxna med en intressant kryptogamflora. Väster om markvägen finns ett område som nyligen pekats ut som nyckelbiotop med lite grövre bokar med väl utvecklade mossfällar på stammarna. Längst i söder finns ett betydande inslag med medelåldrig ek. Inslaget av äldre träd av gran i bokskogen är störst i anslutning till sumpskogsområdet men uppslag av ung gran förekommer inom hela planeringsområdet.

Delar av bokskogen är enskiktad men föryngring av bok är relativt god i hela området, särskilt där det uppkommit en lucka som högra bilden visar på.

Bevarandemål

Skogen ska domineras av gammal ädellövskog där bok är det dominerande trädslaget men inslag av andra trädslag såsom ek, tall, rönn, björk ska förekomma. Skogen ska på sikt utgöras av en skog med varierad åldersstruktur och kronslutenhet, rik tillgång på gamla grova eller senvuxna träd, död ved av olika beskaftenhet, högstubbar, lågor samt en rik flora av epifytiska mossor och lavar.

Målandikatorer

- Bokskogen ska vara flerskiktad med stort innehåll av gamla grova⁵ och senvuxna träd.
- Minst 30 m³/ha död ved ska finnas kontinuerligt i olika dimensioner och nedbrytningsstadier i form av lågor, högstubbar mm.
- Bok ska utgöra minst 50 % av grundytan.
- Gran får endast förekomma i ringa omfattning.
- Främmande trädslag ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Äldre skog lämnas i det närmaste utan åtgärd för att på sikt utvecklas till en naturskog genom naturlig intern dynamik.
- Vid behov friställning av bok och ek för att gynna hotade arter samt för att förlänga livslängden hos grova och /eller vidkroniga träd eller för att gynna ersättningsträd till dessa.
- Veteraniseringsåtgärder för att gynna epifytiska mossor och lavar, dvs åtgärder som skapar håligheter, rötskador och stamskador, som även påverkar barkens pH-värde, samt skapande av högstubbar. Träd som är äldre än 100 år lämnas i regel utan åtgärd.
- Rójning av uppkommande gran.

⁵ Grova träd: över 80 cm i diameter i brösthöjd.

4.2 Bokskog med restaureringsåtgärder

Beskrivning

Området utgörs av en blandning av hedbokskog och avverkningsmogen granskog med inslag av äldre tall samt björk och enstaka ekar. I luckor som uppstått efter att granar fallit finns riklig björkföryngring och viss bokföryngring. En stor del av granarna ska avverkas hösten 2018 i syfte att gynna utvecklingen av bokskog på lång sikt.

Bevarandemål

Samma som för planeringsområde 4.1. Det kommer dock att ta längre tid att uppnå.

Målandikatorer

Samma som för planeringsområde 4.1 samt på kort sikt:

- Områden med avverkad gran ska domineras av lövföryngring som på sikt ska domineras av bok.

Inom planeringsområdet förekommer det rikligt med avverkningsmogen gran som ska avverkas i olika omgångar.

Restaureringsåtgärder

- Avvecklingen av granen ska ske etappvis för att inte påverka områdets lokalklimat alltför mycket och för att skapa så gynnsamma förhållanden som möjligt för bokföryngringen. Markägaren avverkar gran i enlighet med intrångsöverenskommelsen vilket innebär att drygt hälften av granarna tas bort hösten/vintern 2018. Övrig avveckling av gran ansvarar reservatsförvaltaren för. Resterande granar avverkas med fördel i samband med ollonår och när bokföryngring etablerats på redan avverkade ytor.

- Självföryngring tillvaratas så långt det är möjligt. Vid utebliven föryngring av bok och/eller ek kan sådd övervägas.
- Røjning i de uppväxande lövbestånden på ytor som tidigare utgjorts av gran för att gynna ädellövträd. Alla ädellövträdsarter och mindre vanliga lövträdsarter, t ex sälk och rönn, ska gynnas vid framrøjning. Björk ska finnas kvar under igenväxningsfasen.
- Löpande røjning av uppkommande gran för att gynna lövträdsarter.

Skötselåtgärder

Efter restaureringsfasen (ca 30 år) är det samma skötselåtgärder som för planeringsområde 4.1.

4.3 Sumpskog

Beskrivning

Utgörs av sumpskogsområden med stort inslag av gran där flera av träden är döda eller döende och med riklig mängd död ved. Planeringsrådet utgörs dels av ett sumpskogsområde som är utpekad som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen (4.3 a) och dels av ett område i nordöst som delvis är angett som sumpskog av Skogsstyrelsen (4.3 b). I nyckelbiotopen förekommer det förutom gran rikligt med lövträd av klibbal, björk, rönn och enstaka träd av ek och bok. Inslaget med lågor, rotvältor och torrträd är stort. På marken finns ett välutvecklat mosstäck med framförallt vitmossor och björnmossa och förekomsten av ovanliga skorplavar på träden är stort. De naturvårdsintressanta arterna av lavar, mossor och svampar som påträffats är havstulpanlav, glansfläck, gammelgranslav, brandticka (NT) och platt fjädermossa.

I sumpskogen finns ett ymnigt mosstäck med vit- och björnmossa på marken och rikligt med lavar på de äldre träden. Förekomsten av död ved är stor. Båda bilderna är från sumpskogen som är nyckelbiotop.

Sumpskogsområdet i nordöstra delen är inte lika värdefullt ur naturvårdssynpunkt men bedöms kunna utveckla värdena på kort sikt med tanke på områdets hydrologi även om det inte är lika blött som det centralt belägna sumpskogspartiet. Skogen domineras av gran men det finns inslag med klibbal, rönn, tall och bok. I fält- och bottenskiktet förekommer blåbärsris och ett ymnigt mosstäck med vitmossor och björnmossa.

Bilden visar på det bitvis ymniga mosstäcket i sumpskogen i nordöstra delen.

Bevarandemål

En sumpskog där lövträd dominerar men ett visst inslag av gran kan tillåtas. Skogen ska ha en varierad åldersstruktur, rik tillgång på gamla grova eller senvuxna träd och död ved, högstubbar och lågor. Det ska finnas en rik förekomst av mossor och lavar på marken och på träden. Hydrologin ska vara opåverkad.

Målandikatorer

- Skogen ska vara flerskiktad med stort innehåll av gamla grova och senvuxna lövträd.
- Minst 30 m³/ha död ved ska finnas kontinuerligt i olika dimensioner och nedbrytningsstadier i form av lågor, högstubbar mm.
- Sumpskogen på lång sikt domineras av lövträd.
- Främmande trädslag ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Lämnas i det närmaste för fri utveckling men naturvårdsåtgärder kan utföras i syfte att gynna hotade arter eller för att på lång sikt gynna utvecklingen till en lövträdsdominerad sumpskog i nordöstra delen. Inga skador på mark får uppstå som kan påverka områdets hydrologi.
- Visst uttag av gran får ske för att minska risken för granbarkborreangrepp om det kan ske utan att skador på mark uppstår och om lokalklimatet inte påverkas (framförallt vind- och fuktighetsförhållandena). Bör i så fall ske med skördare från omgivande fastmark eller motormanuellt. Granar som är under 10 cm i brösthöjd ska lämnas för att bevara luftfuktigheten i sumpskogen som är nyckelbiotopen.
- Om gran faller i en storm eller om det blir ett granbarkborreangrepp får granen tas ut och vid behov avverkas efter överenskommelse med reservatsförvaltaren.

4.4 Klibbalkärr

Beskrivning

Utgörs av ett fuktigt till blött mindre skogsområde i södra delen av naturreservatet. Klibbal dominerar och en del av träden har utvecklat socklar. Förekommer även visst inslag med hassel och ask. I fältskiktet påträffas bl a kabbeleka och gullpudra. De naturvårdsintressanta arter av mossor,

lavar och svampar som påträffats är glansfläck, krushättemossa och kantarellmussling. Området torkar normalt ut under sommarmånaderna.

Sockelbildning på klibbalarna öster om markvägen.

Bevarandemål

Området ska utgöras av ett klibbalkärr med naturskogskaraktär. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Det ska finnas en rik förekomst av mossor och lavar på marken och på träden. Hydrologin ska vara opåverkad.

Målandikatorer

- Olikåldrigt trädskikt där klibbal är det dominerande trädslaget.
- Minst 30 m³/ha död ved ska finnas kontinuerligt i olika dimensioner och nedbrytningsstadier.
- Främmande trädslag och gran ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Røjning av uppkommande gran eller främmande trädslag.
- Då naturvärdena främst utvecklas genom naturlig dynamik lämnas stora delar till fri utveckling
- Artinriktade åtgärder kan vara motiverade om det gynnar hotade arter.

4.5 Barrskog restaurering

Beskrivning

Utgörs av barrskogsdominerade områden av olika ålder och beskaffenhet som på lång sikt ska omföras till ädellövskog. En del områden utgörs av äldre gran (4.5 a) medan andra delar utgörs av ung granskog på stormfällan efter stormen Gudrun 2005 (4.5 b) och ung tall (4.5 c). Inom de partier med äldre gran finns det många träd som har angripits av granbarkborre och förekomsten av rotvältor och torrträd är stort. Detta har skapat en del luckor i bestånden där det nu finns rikligt uppslag av framförallt björk.

Långsiktigt bevarandemål

Målet är att på lång sikt omföra gran och ung tall till ädellövsbestånd med naturskogskaraktär på i första hand naturlig väg. Markens beskaffenhet, framförallt vad gäller fuktighetsförhållandena, får avgöra om det blir ek eller bok som blir det dominerande trädslaget. Andra arter än det dominerande trädslaget ska utgöra minst 10 % av beståndets grundyta och främmande trädslag ska inte förekomma. Skogen ska vara flerskiktad med förekomst av gamla och/eller grova träd, hålträd samt högstubbar och lågor. Död ved ska finnas kontinuerligt och i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Hydrologin ska vara opåverkad.

Den vänstra bilden visar på det unga beståndet med gran och björk som planterats efter stormen Gudrun och den högra bilden visar på gallringsskog av tall.

Skötselåtgärder

- Granbestånden och det unga tallbeståndet avvecklas och lämnas därefter för spontan föryngring med lövskog.
- Allt lövinslag sparas vid avverkning.
- Självföryngring tillvaratas så långt det är möjligt. Vid utebliven föryngring av bok och/eller ek kan sådd övervägas.
- Røjning i den uppväxande lövföryngringen för att gynna ädellövträd. Alla mindre vanliga lövträdsarter, t ex sälk och rönn, ska gynnas vid framrøjning. Björk ska finnas kvar under igenväxningsfasen.
- Löpande røjning av uppkommande gran för att gynna lövträdsarter.
- På sikt kan det även i dessa områden bli aktuellt med veteraniseringsåtgärder. Kan t ex var en lämplig åtgärd i samband med att bok och ek ska gynnas och för att skapa lämpliga substrat.

5 Friluftsliv

Området nyttjas inte som ett rekreations- eller friluftsområde och ligger i en trakt där det råder stor tillgång på allemansrättslig mark. Det finns således inte något behov för länsstyrelsen att prioritera detta området för utveckling av friluftslivet genom att anlägga olika anordningar.

5.1 Tillgänglighet, parkering, informationsskyltar och gränsmarkering

Informationsskyltar om naturreservatet ska sättas upp i anslutning till skogsvägen i norra och södra delen. Ingen särskild parkeringsplats behöver anläggas. Det finns idag en vändplats i södra delen av naturreservatet.

Skötselåtgärder:

- Förvaltaren ansvarar för att informationsskyltarna sätts upp.
- Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att beslut om bildande av naturreservat har vunnit laga kraft. Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar.
- Skogsvägen och vändplatsen underhålls av förvaltaren och markägaren vid behov och i enlighet med upprättad överenskommelse.

En markväg går genom naturreservatet.

6 Jakt

Inga stora inskränkningar finns i jakträtten. Enligt beslutet för reservatet är mobila jakttorn undantagna från reservatsföreskrifterna. Siktgator för jakt får inte röjas och det är inte tillåtet att utfodra vilt med undantag av åtling, t ex med foderautomat med 0,5 – 1 kg foder per dygn.

7 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av naturreservatet.

8 Dokumentation och uppföljning

8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder.

8.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan uppföljning av bevarandemålen medföra att skötselåtgärder måste anpassas efter ny kunskap.

8.3 Uppföljning av kostnader

Görs årligen av den som enligt avtal ansvarar för skötseln. Avrapportering ska ske till Länsstyrelsen årligen.

9 Kostnadsansvar och prioriteringar

	Skötselåtgärd	Tidpunkt	Planerings- område	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Markskötsel	Avverka gran som inte omfattas av överenskommelse med markägaren	Snarast	4.2 4.5	Förvaltaren	1	Inga markskador får uppkomma
	Veteransierings-åtgärder för att skapa luckor, död ved mm samt ev friställning av träd.	Vid behov	4.1 4.2	Förvaltaren	2	Åtgärderna görs företrädesvis motormanuellt
	Röjning av uppväxande lövföryngring på granhyggen	Vid behov	4.2 4.5	Förvaltaren	1	Motormanuellt, gynna ädellöv och mindre vanliga lövträd och buskar
	Röjning av uppkommande gran	Löpande	Hela området	Förvaltaren	1	Motormanuellt
Anläggningar	Uppsättning och underhåll av informations-skyltar	Snarast, sedan löpande	Enligt bilaga A	Förvaltaren	1	
	Uppsättning och underhåll av gränsmarkering	Snarast, sedan löpande	Hela området	Förvaltaren	1	
	Underhåll av skogsväg	Vid behov		Förvaltaren och markägaren		Nyttjanderätts-avtal tecknas med markägaren

10 Rödlistade arter

Nedan förtecknas de signalarter (arter som signalerar höga naturvärden enl. Skogsstyrelsen) och rödlistade arter som noterats i naturreservatet. Rödlistade arter anges med förkortning av hotklass enligt ArtDatabankens rödlista från 2015⁶. Kärlväxter, lavar, mossor och svampar är relativt väl eftersökta medan t.ex. insekter är mer bristfälligt undersökta.

Organismgrupp	Svenskt namn	Rödlistekategori	Signalart
lavar	Bokkantlav	NT	
	Bokvårtlav	NT	
	Gammelgranslav		X
	Glansfläck		X
	Havstulpanlav		X
mossor	Fällmossa		X
	Grov fjädermossa,		X
	Krushättemossa		X
	Platt fjädermossa.		X
	Klippfrullania		X
svampar	Brandticka	NT	
	Kantarellmussling		X
	Pulverklubba		X
			X
kärlväxter	Gullpudra		X
fåglar	Tretåig hackspett		X

⁶ Hotkategorier enligt fastställd svensk rödlista av ArtDatabanken från 2005. Hotkategorierna är: NT=missgynnad, VU=sårbar, EN=starkt hotad, CR=akut hotad, RE=försvunnen och DD=kunskapsbrist, LC= Rödlistade 2005, numera livskraftiga populationer; S= Signalart; ÅGP= ingår i en åtgärdsprogram för hotade arter.

11 Källor

11.1 Litteratur

- Fritz, Ö. 2008. Rötsvampar gynnar naturvårdsintressanta lavar och mossor i bokskog. Fakta skog 12:2008 Sveriges Lantbruksuniversitet.
- Länsstyrelsen i Kristianstad län, 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer.
- Länsstyrelsen Skåne, 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län. Rapport 2006:14.
- Länsstyrelsen Skåne, 2016. Epifytiska lavar och mossor i bokskog – Utvärdering av miljöövervakning i södra Sverige 2011-2014.
- Länsstyrelsen Halland 2017. Ekologisk restaurering av ung produktionspräglad bokskog, Niklasson, M. Meddelande 2017:10.
- Svensk Botanisk tidskrift 2014. Bjurkärr – lavar och svampar i en unik småländsk bokskog 108:3-4.

11.2 Kartor, databaser och hemsidor

- Skogsstyrelsen, Skogens pärlor
- Lantmäteriet, historiska kartor
- ArtDatabanken, Rödlistade arter
- Riksantikvarieämbetes fornlämningsregister
- Östra Göinge kommun (översiktsplan)
- VIC Natur – Naturvårdsverkets databas för områdesskydd

11.3 Muntliga kontakter

- Magnus Bondesson, Skogsstyrelsen
- David Göransson, Skogsstyrelsen

Naturreservatet Stora Bjälkarp i Östra Göinge kommun syftar till att långsiktigt bevara och utveckla ett bokskogsdominerat område med lång skoglig kontinuitet.

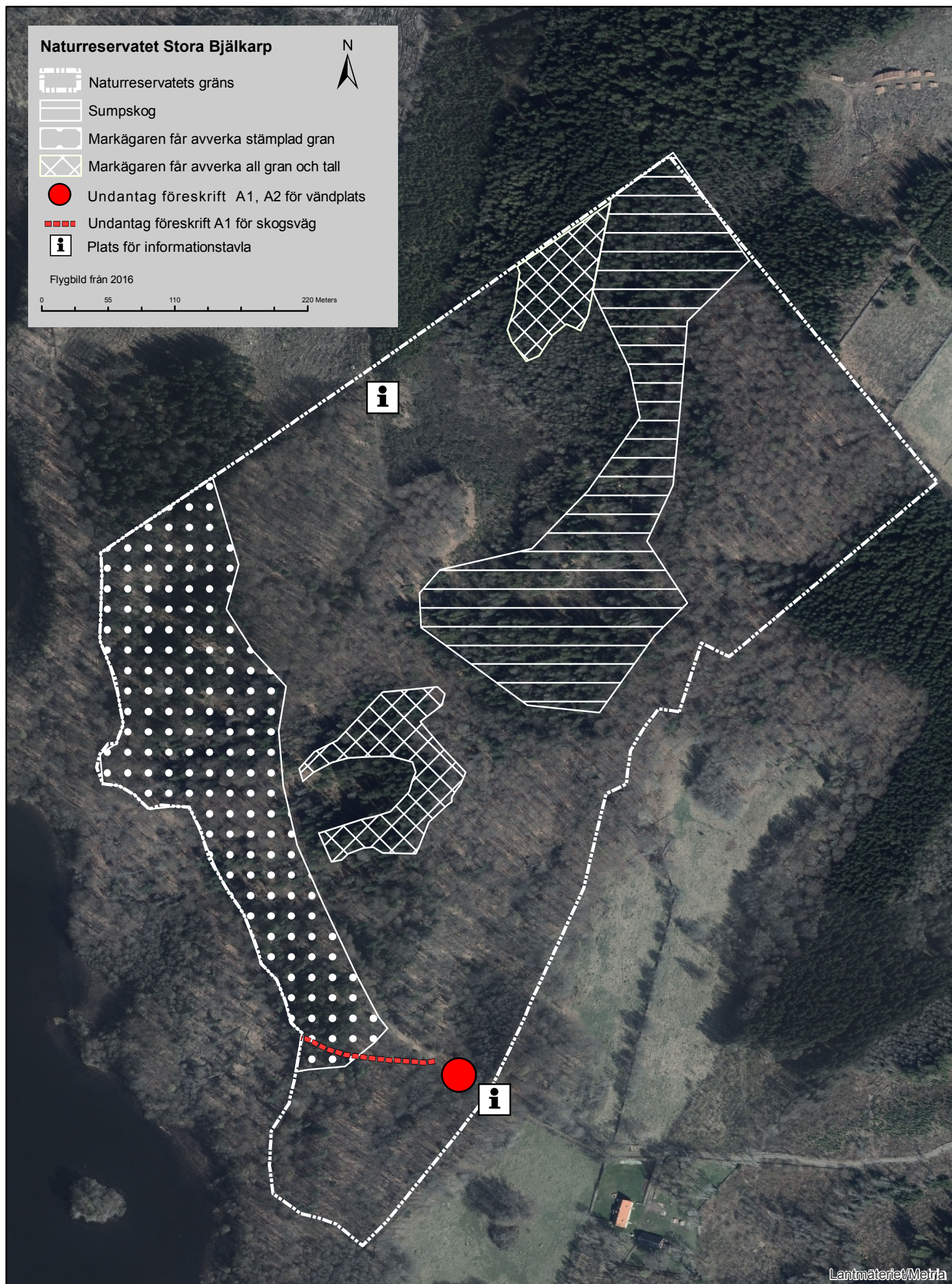
En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefulla natur- och friluftsområden genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med naturreservatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Mottagare

För att överklaga skriver ni till regeringen, Miljö- och energidepartementet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 15 februari 2019. Överklagande från part som företräder det allmänna ska ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).